

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' כי-תצא ט' אלול תש"ע

החברותא בשאנן פנמי לחברים גליון מס 387

פציעים יקרים

ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו וגו' (כ"א, כ"א) קודם כל ובערת הרע מקרבך להכיר בה ולבקש רחמים על הרע שבקרבך ואז וכל ישראל ישמעו ויראו יקבלו דברך. (פלגי מים)

לא תראה את שור אחיך או את שני נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך (כ"ב, א') 'שור' מלשון הבטחה הסתכלות והשקפה. אם שמת לב שהשקפת אחיך מודחית ומוטעת, אל תתעלם ממנו לעזבוהו לנפשו, אדרבה בל ידח ממנו נדח תתאמץ לעודדו ולהחזירו בדרך הישרה. (ע"פ שפת אמת)

לא תראה את שור אחיך או את שני נדחים וגו' (כ"ב, א') בפרשת משפטים נאמר 'שור אויבך'. אפשר לומר שרמוזה בזה תורה"ק שעיקר המטרה שנתקל בשור שונאך שאבד בכדי להסיר את השנאה והנה בפרשתנו הוא 'אחריך'...

ועשית מעקה לגנך ... כי יפול הנופל ממנו (כ"ב, ח')... מצאתי רמז 'גג' הוא גאווה ורומז שיעשה גבול לגאווה, ואם לא משם תהיה נפילתו, 'כי יפול הנופל ממנו' לפני שבר גאון... (השלה"ק)

ועשית מעקה לגנך וגו' (כ"ב, ח') דהתורה הקדושה נקראת בשם 'גג' דהגג הוא המגין על הבית והתורה מגינה ומצילה האדם, וצריך לזה שיהיה בהכנעה שלא יהא למודו להתפאר ולהתגאות בפני בני אדם, וזהו מעקה לשון עומק והשפלה דהיינו הכנעה תשים לגנך שהיא התורה וכו'. (נעם אלימלך)

כי יפול הנופל ממנו (כ"ב, ח') אפשר להוסיף על דברי השלה"ק (הג"ל) דכוונת הכתוב בא להדגיש חומר ענין הגאווה אצל מנהיג רוחני שעשית גבול לגאווה אינה רק כדי לשמור את עצמו מנפילה רוחנית, אלא גם בשביל אחרים, דאל ימעה בעצמו לאמר שמידת הגאווה היא רק חסרון פרמי שלו, אלא עליו לידע שאם הוא לקוי בגאווה הרי זה יפעול לרעה גם על מושפעיו, כי כלל הוא דדברים היוצאים מן הלב בכוונה מהורה בלי פניות וכו' נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם, משא"כ אם השומע מרגיש שדברי התוכחה נאמרו ברגש של גסות וגאווה, הנה לבד זאת שלא יכנסו הדברים ללב, אלא להיפך שעלולים הם לרחק את השומע ר"ל מתורה מצוות ויפול הנופל... (פנינים לחד"מ מלובביץ)

לא תזרע כרמך כלאים וגו' (כ"ב, ט') שלא תעשה מצוות ועבירות ביחד, כגון לתת צדקה ותוך כדי כך לביישו או לדבר עליו לשון הרע או שלא ילמד מתוך גאווה וכיוצ"ב פן תקדש המלאה הזרע ותתגעל הטוב שאתה עושה, וממילא יצא שכרו בהפסדו. (החיד"א)

כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחנך להצילך וגו' (כ"ג, ט"ז) הלשון להצילך מתיחס להצלה רוחנית שכן הקב"ה מתהלך בקרב מחנך ע"י הסיבות ומציל את האדם מעבירות ומכשלונות, וזו ההצלה האמיתית, הקב"ה מתהלך בקרב מחנך ומי שזוכה להשגחת ה' דרך הסיבות להנצל מכשלונות זוכה גם לגבור על האויב. (יבא מל)

מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לה' אלקיך וגו' (כ"ג, כ"ד)... כאשר האדם נודר לדבר טוב בודאי יש לו רגש של התלהבות לענין, אך קיימת חשש שאח"כ תצטנן התלהבותו, ואף כשהוא מקיים נדריו הרי זה כאלו כפאו שד בלי רצון, על כן אומר הכתוב ועשית - קיים נדרך באותו להט וחשק שהיה 'כאשר נדרת' כפי שהיית בשעת הנדר... (עשרה למאה)

השב תשיב לו את העבוט כבוא השמש וגו' וברכך ולך תהיה צדקה לפני ה' אלקיך (כ"ד, י"ג) יש בזה ברכת ה' וברכת העני, וה"ק העני מברך את המלוה שלא יתגאה על מעשה החסד שלו אלא שיכיר בכך שהצדקה שהגך עושה באה ישירות מאת הבורא יתברך שמו. (מתוך יבא מל)

ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים (כ"ה, י"ח) אתה יכול להיות עיף ויגע מרוב סיגופים ותעניות וככ"ו לא להיות ירא אלקים... (החזוה מלובלין)

שיחת הרא"ש זיע"א פרשת משפטים תשל"ג ה'תשנ"א א.א.א.

"מאויבי תחכמני".

כי היות שהרבש"ע היא בבחינה של העלמה, ואצלו לא שייך "עבודה" כי במאמר ברא את העולם, על כן ברא כנגדו כה-נגדי, שדוד המלך קרא לו "אויב" ואמר "תכלית שנאה שנאתים כאויבים היו לי", ועל האויב הזה נאמר "מאויבי תחכמני", כי הוא מחכים את האדם בזה שגורם לו לבא למצב של שתיקה - דומיה. וזוהי תכלית האדם, שהוא צריך כ"כ לעבוד עם עצמו עד שיגיע לבחינת דומיה, ורק באמצעות היצירה יש לו את האפשרות להגיע לבחינה הזו.

כי אדם לעמל יולד, לעבוד את הרבש"ע, ולשם כך עליו ללכת בעקבות היצירה, באותו מהלך שהיצירה מוליך אותו. בנוהג שבעולם כאשר האדם מנסה דבר מה ולא מצליח, הוא מוסיף להתייגע זמן מסוים עד שנשבר ומרפה, נמאס לו, והוא עוזב את הדבר הזה שעליו התייגע. ולמה, בגלל שלא למד מהיצירה לא להתעייף.

את הדרך הזה אנו רואים אצל הצדיקים הגדולים שכל חייהם היו עבודה, והם הגיעו לשלימות הביטול עד שהגיעו לבחינה של פה אל פה אדבר בו, דהיינו שמגודל הביטול והדביקות היתה שכינה מדברת מתוך גרונו. והם היו כ"כ בעומק העבודה עד שהגיעו לבחינה של "במאמר נברא העולם", ובחינת "מה אני בורא אף אתם", דהיינו שהעבודה נהיית אצלם במאמר, והיה להם כח לפעול את כל הישועות במחשבה לבד. אך כל זה לא בא להם בקלות, כל מהותם היתה עבודת, הם מכרו את עצמם לעבד לרבש"ע, והם עבדו את ה' על דרך האמור בעבד עברי "שש שנים

היסוד שהעולם מתקיים עליו הוא שמחה, ולא יכול להיות לעולם קיום אלא עם שמחה. דוד המלך אמר "עבדו את ה' בשמחה", אם רוצים לעבוד את ה' זה רק בשמחה. עבודת ה' היא יסוד השמחה. ועל כן הרבש"ע ברא כח שמתנגד לשמחה, בכדי שהאדם יתגבר עליו ויגיע לשמחה ע"י עבודה, כמו שנאמר "עבדו את ה' בשמחה". מידי פעם הרבש"ע מעורר את האדם לעבוד על שמחה, ופתאום זורחת לה שמחה בלב האדם בכדי לעורר אותו לשמחה. כל אחד יכול להבחין בנפשו, שלפתע פתאום, ללא סיבה מיוחדת, זורח לו בלב מין אור כזה שאינו יודע את פשרו, ואיננו מבין מהיכן הוא בא. אור זה הוא הארה מן האור של ששת ימי בראשית, שמרמו לו ומעורר אותו להביא את השמחה בלבו ע"י עבודת ה'. ועליו להתייגע ולעבוד על עצמו עד שישגי את השמחה בעבודה.

מהי הדרך שתביא את האדם לשמחה? האיד עבוד על עצמו בכדי להשיג את השמחה?

יוצר הכל שברא את העולם במאמר, שאברהם אבינו קרא לו "אמונה" משום שאין דרך להשיגו רק באמונה, הוא ברא כנגדו כח נגדי, בכדי שהאדם יוכל לעבוד אותו ויהיה לו מושג מאי משמע "אמונה". אצלנו האמונה היא חלק מהשגרה, אין זו אמונה שבאה באמצעות עבודה. ולמרות שכביכול אנו עובדים, ולומדים, ומתפללים, ועושים חסד, אך כל זה הוא לא במציאות הביטול. העבודה שלנו היא לא בביטול. מה שאנו עושים בענין ביטול זה שאנו מדברים על ביטול. אם נרצה לעבוד בביטול עלינו ללמוד מן האויב שלנו, שהוא הכח שכנגד הרבש"ע, כמו שנאמר

המשך מעמ' קודם

ולא היה צריך סיבות שישמרו עליו, ועם כל האש שלו הוא היה להוט אחר הרבש"ע בעצמו כגמול עלי אמו, כמו בן שחי עם האמא. אלא שאחר שהאדם מגיע לכזו דביקות כגמול עלי אמו, הוא שוכח שהוא בסכנה, ומאבד את הפחד שצריך ללוות כל יצור אנוש כמש"נ "אשרי אדם מפחד תמיד", ו"אל תאמין בעצמך עד יום מותך", ומכיון שסוף כל סוף הוא יסוד האין יצא מפיו "בחנני ונסנני", כאומר אני כבר חי רק אתך, הדביקות שלי היא לא באמצעות סיבות שאתה שולח לי לשמור אותי שלא אכשל, ואיני צריך סיבה שתשמור עלי לבל אכשל. והוא שכח כביכול שאין מציאות לאדם בעולם הזה אם לא באמצעות הסיבות ויסוד האין, כי הרבש"ע ברא את יצור האנוש בבחינת גוף מחמת שהוא רוצה תהלה מקרוצי גושי חומר. ולמרות שהגוף של דוד המלך עצמו היה מוזכר כ"כ עד שכבר לא היה כל מציאות של חומר, ולכן הוא סבר שכבר אינו צריך סיבות שישמרו עליו, אך מכיון שדוד המלך הוא נשמה כללית וכל עם ישראל הם הילדים שלו, כי הרי דוד המלך היה בבחינה של אדם הראשון שהוא כולל כל הכלל ישראל, וכל עוד הם כולם לא הגיעו לשלימות התיקון עדיין צריך לעבוד את ה' בבחינת אנוש.

אדם הראשון היה כלל של כל נשמות ישראל, וכשברא הקב"ה את אדם הראשון הוא ברא רק את עם ישראל בכדי שיעבדו אותו (האומות נוצרו מהניצוצות שנדחו ונתפזרו בחטא עץ הדעת), ואיך יעבדו אותו - מאובי תחכמני, שלא יתעייף עד שיגיע למצב שהוא חי רק ע"י סיבות ממסובב כל הסיבות ויחיה עמו כגמול עלי אמו. ואפילו שהאדם יגיע לתכלית הבריאה שהשכל הנעלם מכל רעיון

יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם". כל ימיהם עבדו לזכך את ה"שש שנים", דהיינו ששת ימי בראשית (שכוללים את כל מציאות הבריאה), עד שהגיעו אל התכלית - "ובשביעי יצא לחפשי", שהגיעו למציאות הזו שבמאמר נברא העולם.

בעבודתם זו הם הורו לנו את הדרך איך נעבוד בעבודת הבורא, ואיך אנו נגיע לבחינה של "עבד", לבחינה של דוד המלך שנאמר בו "מצאתי דוד עבדי", כי כאשר האדם מגיע לשלימות של עבד הוא נהיה מציאות של "דוד מלך ישראל חי וקיים". והדרך שהם לימדו אותנו היא שהאדם יעבוד עם עצמו בבחינת עבד. ואך פעם לא יתעייף, ויתחיל עוד פעם ועוד פעם. והם הורו לנו שאף אחד אינו יכול להחליט שאינו יכול להתקדם הלאה, כי מהאויב שלנו שאינו מתעייף ואינו מרפה - ממנו נקח לעבוד את השם, ובאמצעותו נגיע לעבוד את ה' בבחינת אנוש. וכאשר נתבונן במעשי הגדולים הללו נראה בבירור שככל שהגיעו למדריגות הנעלות ביותר היו צריכים להמשיך לעבוד בבחינת "אנוש".

דוד המלך הגיע לתכלית השלימות אחר שהרג את יצרו, בבחינת "ולבי חלל בקרבי" - אין לי כל יצר הרע. ולמרות כל זה אחר שהגיע למדריגה כזו, הוא הראה לנו את יסוד האין של האנוש במה שאמר "בחנני ונסנני". כי אחד שהגיע לשלימות הדביקות והוא חי עם הרבש"ע כגמול עלי אמו, כמו שבהמה הולכת אחרי האדון ואין לה כל אפשרות אחרת כי הלוא היא בהמה, וכמו שהבן כרוך אחר אמו ואין לו דמות אחרת בעולם כי הוא הבן והיא אמו, כך דוד המלך חי עם הרבש"ע, כמו תינוק עם האמא. והיינו כי מחמת שהוא כבר לא הרגיש את היצירה, לא היה לו כח המנגד,

המשך מעמ' קודם

הבחירה בידך ואתה יכול להטעות עצמך כאילו אתה מציאות, אז נתהוו קטרוגים והיה צריך לרחמים. וגם זה שהגיע לשלימות וביטול המציאות ובוזה ביטל את כל הקטרוגים והיפך מידת הדין לרחמים, עם כל זה הוא נשאר בחינת "אנוש" כמו שהיה בתחילת הבריאה. הבחירה והאפשרות שנתן הקב"ה לאדם להטעות את עצמו הוא הכח הנגדי שבדבר הקב"ה בעולם, שיש לו יכולת לעייף את האדם ולשבור אותו כל עוד שהאדם אינו מתנגד. הוא מעייף את האדם ומייגע אותו ככל שהאדם מאפשר לו, עד שהאדם מתגבר עליו ומסכים להכניע את נפשו, וע"י שהוא מכניע א"ע בפני כל אדם הוא מחליש את כח הקליפה.

המשך יבוא אי"ה

ברא, דהיינו שהאנוש יהיה בשלימות האיחוד עם הקב"ה, בבחינת מה אני בורא אף אתה, תמיד הרבש"ע ישאר השכל הנעלם והאדם בבחינת אנוש, כי אלוקים יש רק אחד ולא שנים.

ולכן, למרות שאדם זה הוא בבחינת מציאות הוי", דהיינו שהגיע לתכלית הבריאה והיפך את הדין לרחמים (הוי"ה הוא רחמים). כי בזמן שהרבש"ע ברא את העולם לא היה צריך רחמים, היות שעדיין לא היו כוחות הרע ולא היו קטרוגים שיהיו נצרכים כנגדם לרחמים, ולכן "בראשית ברא אלקים (דיו) את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו", כי כשהיה "תוהו ובוהו" לא נצרך לרחמים. רק אחר שהרבש"ע נתן את כח הבחירה לאדם, ואמר לו: למרות שאני האמא ואתה הבן כח

שהשמחה במעונם

הר"ר שמעון ברזסקי ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר גרשון כהן משפ' להולדת הנכד
הר"ר יוסף ברזסקי ומשפ' להולדת הבן
הר"ר ישראל פלדמן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' להולדת הנכדה ולאירוס' הנכדה
הר"ר לייביש בלזיא ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר יעקב יוסף הירשער ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לנישואי הנכד
הר"ר אהרן קלירס ומשפ' לנישואי הבן
הבה"ח משה שלמה קלירס לנישואי

י"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' עדי 3

02 - 5829688 ☎

פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לעילוי נשמת

ר' יוסף ב"ר יעקב רב פלדמן ז"ל נלב"ע י"ג אלול
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

